

Bosættelseskonventionen er inddelt i 11 kapitler, af hvilke det første omhandler adgangen til indrejse og ophold samt udvisning af statsborgere i Europarådets medlemslande. I den tilhørende protokol er det fastsat, at hvert enkelt land selv afgør, hvorvidt hensynet til retsordenen, sikkerheden, den offentlige sundhed eller moralen eller de økonomiske og sociale forhold gør begrænsninger påkrævet.

Kapitel II bestemmer, at medlemslandenes statsborgere skal behandles som landets egne statsborgere med hensyn til besiddelsen og udøvelsen af private rettigheder, hvad enten det er personlige rettigheder eller ejendomsrettigheder. Dog kan en medlemsstat af hensyn til statens sikkerhed eller forsvar forbeholde erhvervelsen, besiddelsen eller brugen af hvilken som helst art af ejendom for sine egne statsborgere eller fastsætte særlige betingelser for udlændinge med hensyn til sådan ejendom. Endvidere kan der som oven for nævnt tages forbehold for så vidt angår bestemmelser i den interne lovgivning, hvorved der gøres indskrænkninger i fremmedes adgang til erhvervelse, besiddelse eller brug af visse kategorier af ejendom. Hvis et medlemsland i fremtiden ser sig nødsaget til at indføre nye restriktioner af ovennævnte art, skal der gives meddelelse herom til Europarådets generalsekretær, der videregiver sådanne oplysninger til de andre medlemslande.

Kapitel III fastsætter, at medlemslandenes statsborgere under samme betingelser som landets egne statsborgere skal nyde fuld lovmæssig og retslig beskyttelse af deres person og ejendom, deres rettigheder og interesser.

Adgangen til at udøve erhvervsvirksomhed omhandles i kapitel IV, der bestemmer, at ethvert medlemsland på sit territorium skal meddele de øvrige medlemslandes statsborgere tilladelse til på lige fod med landets egne borgere at drive virksomhed af erhvervsmæssig karakter, medmindre bydende økonomiske eller sociale forhold taler herimod. Bestemmelsen finder anvendelse, uanset om den pågældende arbejder selvstændigt eller er i en andens tjeneste. I artikel 12, stk. 1, bestemmes, at der ikke kan gøres indskrænkninger i retten til at udøve erhvervsmæssig virksomhed på lige fod med landets egne borgere for så vidt angår en stats-

borger fra et andet medlemsland, som a) allerede har udøvet sådan virksomhed i 5 år eller b) har haft lovligt ophold på territoriet i 10 år eller c) har opnået varig opholdstilladelse. Medlemslandene kan dog ved undertegnelsen eller ratifikationen tage forbehold for så vidt angår en eller to af de ovennævnte betingelser. Ethvert medlemsland kan derhos forbeholde sine egne statsborgere udøvelsen af offentlige funktioner samt virksomhed i forbindelse med statens sikkerhed og forsvar eller lade udlændinges udøvelse af sådan virksomhed være undergivet særlige vilkår. Som tidligere nævnt kan der endvidere tages forbehold for så vidt angår allerede foreliggende begrænsninger i henhold til den interne lovgivning.

Kapitel V omhandler særlige rettigheder, såsom valgret til sammenslutninger eller organisationer af økonomisk og faglig karakter samt adgangen til undervisning. Kapitel VI vedrører beskætning, borgerlige ombud, ekspropriation og nationalisering, og det fastsættes her bl. a., at der ikke må opkræves særlige opholdsafgifter af andre medlemslandes statsborgere. Kapitel VII giver regler om nedsettelse af et stående udvalg, i hvilket samtlige deltagende lande vil blive repræsenteret, medens kapitel VIII indeholder en bestemmelse om, at de kontraherende parter har ret til indbyrdes at afslutte overenskomster, hvorved de giver hinanden en gunstigere stilling end hjemlet ved bosættelseskonventionen. Artikel 26 i dette kapitel giver som før nævnt ethvert medlemsland adgang til at tage forbehold vedrørende særlige bestemmelser i konventionen. Kapitel IX fastsætter, at området for konventionen er de kontraherende parters moderlande. Kapitel X vedrører bilæggelse af tvister.

De afsluttende bestemmelser indeholdes i kapitel XI, der fastsætter, at den tilhørende protokol skal udgøre en integrerende del af konventionen. Fremdeles fastsættes, at konventionen skal ratificeres, og at den skal være åben for medlemmerne af Europarådet. Konventionen træder i kraft, når fem ratifikationsdokumenter er blevet deponeret hos rådets generalsekretær.

Den tilhørende protokol giver fortolkningsbidrag til visse af konventionens bestemmelser.